

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/40/2018
Identifikačné číslo spisu:	3712204507
Dátum vydania rozhodnutia:	25.07.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3712204507.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H., bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. Dušanom Divkom, advokátom, spol. s r.o., advokátom v Považskej Bystrici, Šoltésovej 346/1, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu nemajetkovej ujmy 800 000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7 C 47/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 13. septembra 2012 sp. zn. 19 Co 276/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. júna 2012 č. k. 7 C 47/2012-34 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) domáhal náhrady nemajetkovej ujmy 800 000,- eur, ktorá mu, ako tvrdil, bola spôsobená dvoma nesprávnymi úradnými postupmi spočívajúcimi v tom, že napriek nepredneseniu obžaloby na prvom pojednávaní prokurátorkou v konaní pred Okresným súdom Považská Bystrica sp. zn. 1 T 78/2008 a napriek preklúzii práva trestnej zodpovednosti prečinu zanedbania povinnej výživy a zániku vyživovacej povinnosti zo zákona, orgány štátnej moci rozhodli (uznesenie - ČVS: ORP-498/OdV-PB-2005 zo 4. apríla 2008) na príkaz sudcu JUDr. Iva Hlucháňa o zatknutí, zadržiavaní v cele a prevážaní a obmedzovaní osobnej slobody žalobcu a konali pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa spisového materiálu sudcu. Súd prvej inštancie s poukazom na § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. mal za preukázané, že žalobca podal 26. marca 2012 žalovanej žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a doručením tejto žiadosti žalovanej začala plynúť zákonná 6-mesačná lehota, v rámci ktorej má žalovaná povinnosť nárok prerokovať a v prípade jeho uznania nárok uspokojiť. Táto lehota uplynie žalobcovi 26. septembra 2012 a až po uplynutí tejto lehoty v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa môže poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho časti na súde. Z týchto dôvodov mal súd prvej inštancie za to, že pokiaľ si žalobca náhradu

nemajetkovej ujmy na súde uplatnil 16. apríla 2012, t. j. pred uplynutím zákonnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku žalovanou, je jeho návrh podaný predčasne, a preto ho zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 13. septembra 2012 sp. zn. 19 Co 276/2012 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne a právne správny potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 4, § 11 a § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uviedol, že nárok na náhradu škody nemožno uplatniť skôr, než uplynie 6-mesačná lehota plynúca od uplatnenia nároku poškodeného príslušnému orgánu a až neúspešné uplatnenie nároku u príslušného orgánu je predpokladom pre uplatnenie nároku na súde. Konštatoval, že predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je zákonom stanovená podmienka, preto musí byť splnená, aby tento nárok mohol byť vôbec prejednaný a rozhodnutý v občianskom súdnom konaní. Vzhľadom ku skutočnosti, že lehota na predbežné prerokovanie nároku žalobcovi uplynie až 26. septembra 2012, odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba bola predčasná, a preto v čase rozhodovania odvolacieho súdu nedôvodná. K odvolacej námietke žalobcu, že vo veci rozhodol vylúčený sudca, uviedol, že preskúmaním veci nezistil opodstatnenosť tohto odvolacieho dôvodu. O námietke zaujatosti vznesenej žalobcom proti všetkým sudcom Okresného súdu Považská Bystrica rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením z 5. júna 2012 sp. zn. 6 NcC 11/2012 tak, že ich, okrem sudcu JUDr. Iva Hlucháňa, nevylúčil z prejednávania a rozhodovania veci; sudcu JUDr. Hlucháňa vylúčil z dôvodu, že tento rozhodol v trestnej veci, ktorá je vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu. Odvolací súd znovu posudzujúc dôvody, pre ktoré by v danej veci rozhodoval vylúčený sudca (JUDr. Róbert Jankovský), dospel k záveru, že v konaní nebola zistená žiadna kvalifikovaná skutočnosť, ktorá by poukazovala na to, že v konaní rozhodoval zaujatý sudca. O trovách konania rozhodol podľa ustanovení § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), v ktorom navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že v konaní došlo k vade konania podľa § 237 písm. d/, g/ a f/ O.s.p. Po ustanovení advokáta Centrom právnej pomoci dovolateľ rozšíril dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len „C.s.p.“). Uviedol, že vo veci konal a rozhodoval vylúčený a zaujatý súd, nakoľko už skôr, v konaní 8 C 68/2010 vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica, v ktorom sa žalobca domáhal ochrany osobnosti voči sudcovi tamojšieho súdu JUDr. Ivovi Hlucháňovi, nadriadený Krajský súd v Trenčíne uznesením z 3. mája 2010 sp. zn. 4 NcC 12/2010 rozhodol o vylúčení všetkých sudcov súdu prvej inštancie a prikázal vec na prejednanie Okresnému súde Bánovce nad Bebravou. Zdôraznil, že hoci uznesením odvolacieho súdu z 5. júna 2012 sp. zn. 6 NcC 11/2012 bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci už len sudca súdu prvej inštancie JUDr. Ivo Hlucháň, uvedené nič nemení na už skôr vyjadrenom subjektívnom teste zaujatosti z dôvodu kolegiality. V čom spočíva vada konania podľa § 237 písm. d/, f/ O.s.p. a podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. neuviedol. V dovolaní ďalej žalobca podrobne rozoberal skutkový a právny stav.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadрила.

5. Dovolanie bolo podané 18. februára 2012. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „dovolací súd“), pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C.s.p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie v prejednávanej veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení O.s.p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C.s.p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane

naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1, 2 C.s.p.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C.s.p.).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana riadne zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, je dovolanie mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Pokiaľ je odvolanie zásadne prípustné (ak Občiansky súdny poriadok v prípade niektorých rozhodnutí výslovne neustanovuje inak), dovolanie - naopak - je prípustné, len ak to Občiansky súdny poriadok výslovne uvádza. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto mimoriadnosť dovolania často zdôrazňuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (por. rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

9. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

10. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa dovolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého dovolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

11. Keďže v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, prípustnosť dovolania z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

12. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 vety druhej O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa najvyšší súd len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol

riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (por. napr. R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto vade skutočne došlo.

13. Žalobca netvrdil, že by konanie v danej veci bolo postihnuté vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. a/ až c/, e/ O.s.p.; existencia takej vady v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

14. Dovolateľ v dovolaní výslovne namieta vadu podľa § 237 písm. d/ O.s.p., § 237 písm. f/ O.s.p. a podľa § 237 písm. g/ O.s.p., t.j. že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, pri rozhodovaní o ním žalovanom nároku mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť pred súdom konať ako aj, že rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený (ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

15. Námietku dovolateľa, týkajúcu sa vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p., t. j., že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nebolo možné považovať za dôvodnú. Prekážka prv začatého súdneho konania (§ 83 O.s.p.) a prekážka rozsúdenej veci (§ 159 ods. 3 O.s.p.) patrila (a patrí aj podľa súčasnej právnej úpravy) k procesným podmienkam konania a jej existencia v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, resp. vedie sa konanie a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Z dovolacieho prieskumu nevyplýva, že by konaniu v tejto veci predchádzalo iné občianske súdne konanie alebo právoplatné rozhodnutie, ktoré sa týkalo rovnakého predmetu konania. Vzhľadom na uvedené, nie je daná dovolateľom tvrdená vada konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p.

16. Dovolateľ ďalej namieta, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., t. j. pri rozhodovaní o ním žalovanom nároku mu bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť pred súdom konať.

17. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či doplňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods. 1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O. s. p.).

18. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd nezistil žiadne porušenie procesných predpisov zo strany súdov nižších inštancií, ktorým by došlo k odňatiu žalobcu konať pred súdom. Žalobca mal v konaní

zachované všetky vyššie uvedené procesné oprávnenia a súd mu vytvoril priestor pre ich realizáciu, vrátane možnosti predkladať dôkazy za zákonom stanovených podmienok.

19. S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že postup a rozhodnutia súdov nižších inštancií, nemali za následok odňatie možnosti žalobcu konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

20. Dovolateľ zároveň namietal, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p., lebo vec na súde prvej inštancie prejednal a rozhodol zaujatý sudca JUDr. Róbert Jankovský.

21. Pri posudzovaní opodstatnenosti tejto námietky vychádzal najvyšší súd z toho, že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. posúdiť túto otázku samostatne (viď R 59/1997).

22. Z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

23. I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho nestranného a nezaujatého rozhodovania.

24. Dovolateľ svoj názor, že v danom prípade vec na prvostupňovom súde prejednal a rozhodol vylúčený sudca JUDr. Róbert Jankovský, vyvodzoval zo vzťahu k sudcovi JUDr. Hlucháňovi, ktorý rozhodoval ako sudca toho istého súdu v trestnej veci a v súvislosti s nesprávnym postupom ktorého uplatňuje predmetný nárok.

25. Dovolací súd zistil, že zo spisu nevyplýva žiadna okolnosť svedčiaca o tom, že by u sudcu Okresného súdu Považská Bystrica JUDr. Róberta Jankovského neboli dané dostatočné záruky objektívneho, nezaujatého a nestranného rozhodovania. Žalobca neuviedol žiadny zákonom uznaný dôvod zaujatosti spochybňujúci nezaujatosť sudcu súdu prvej inštancie. Dovolací súd pochybnosti žalobcu o nezaujatosti sudcu nepovažuje za také, ktoré by mohli mať právnu relevanciu a je toho názoru, že sú motivované tým, že nebolo rozhodnuté podľa subjektívnych predstáv žalobcu; hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Za dôvody pre vylúčenie sudcu totiž nemožno považovať okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní alebo v jeho rozhodovaní.

26. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p. z dôvodu, že rozhodoval vylúčený sudca, nie je daná.

27. Žalobca prípustnosť podaného dovolania jeho doplnením po ustanovení advokáta Centrom právnej pomoci za účinnosti Civilného sporového poriadku zároveň vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

28. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 C.s.p. je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu.

29. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vymedzuje dovolateľ z § 421 C.s.p., má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (por. § 432 C.s.p.). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ súdu vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

30. Ako už bolo vyššie naznačené § 432 ods. 2 C.s.p. uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 C.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

31. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

32. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017).

33. Z hľadiska dovolacích dôvodov zákon presne definuje, že dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a dovolací dôvod musí dovolateľ vymedziť tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

34. Nakoľko je dovolací súd viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, nemôže byť postačujúce, aby namietané nesprávne právne posúdenie veci bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na jej riešenie. Dovolať neoznačil žiadne rozhodnutie najvyššieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd pri riešení právnej otázky odkloniť, ale len vo všeobecnosti poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Iba samotné konštatovanie, že odvolací súd

vec nesprávne posúdil, nenaplnia predpoklady vyplývajúce z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

35. Dôvodom pre odmietnutie dovolania je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Dovolateľ zastúpený advokátom totiž označil za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 C.s.p. neboli splnené, keď žalobca v dovolaní neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalobcom vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až 435 C.s.p. Absenciu takej náležitosti považuje C.s.p. za dôvod pre odmietnutie dovolania.

36. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcu podľa § 237 a § 238 O.s.p. prípustné nie je, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ C.s.p. bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

37. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

38. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.